

Concert Hall
of the
21st Century

Muziekgebouw
aan 't IJ

ZO 17 MEI 2009 BAM ZAAL 11.00 UUR

INWIJDINGSCONCERT FOKKER-ORGEL

Joop van Goozen FOKKER-ORGEL
Jos Zwaanenburg OPEN KLEPPEN ALTFLUIT EN LIVE-ELECTRONICA
Guus Janssen FOKKER-ORGEL
Barokensemble La Barca Leyden:
Raymond Honing TRAVERSE
Cees van der Poel FOKKER-ORGEL
Elske Tinbergen BAROKCELLO

PROGRAMMA

Henk Badings (1907-1987) Preludio (1954)
(Uit de "Suite van kleine klankstukken voor 31-toonsorgel")

Adriaan Daniël Fokker (1887-1972) Bagatelle "Zee en haven" en "Stad en land"
(1950-1961)

Ivan Wyschnegradsky (1893-1970) Etude ultrachromatique (1959)

Henk Badings (1907-1987) Postludio (1954)
(Uit de "Suite van kleine klankstukken voor 31-toonsorgel")

Jos Zwaanenburg (1958) Cherubs' Chirrup (1992)

Improvisaties op het Fokker-orgel door Guus Janssen (1951)

Charles Delusse (ca.1720-na 1774) Air à la Grecque (1760)
for flute and bass in the diatonic, chromatic and enharmonic genre

Georg Friedrich Händel (1685-1759) Sonate a-moll opus 1 nr. 4 (ca. 1715)
I. Larghetto
II. Allegro
III. Adagio
IV. Allegro

Danny de Graan (g. 1973) Forma (2009, première)
voor computergestuurd Fokker-orgel



TOELICHTING

Het Fokker-orgel werd gebouwd in 1950 in opdracht van professor Adriaan Fokker, die de wens had om 31 tonen per octaaf hoorbaar te maken. Dit ogenschijnlijk willekeurige aantal is gebaseerd op de theorieën van Christiaan Huygens, wiens doel het was om een zuiverder resonantie te bereiken met de toetsinstrumenten van zijn tijd, de 17e eeuw. In de twintigste eeuw werden de microtonale mogelijkheden van het Fokker-orgel, in zowel melodisch als harmonisch opzicht, een belangrijke inspiratiebron voor componisten. Van 1950 tot 2000 werd het orgel regelmatig ingezet voor concerten op zondagmiddagen in het Teylers Museum in Haarlem. Componisten als Peter Schat, Hans Kox, Jan van Dijk, Henk Badings en Ivan Wyschnegradsky hebben in deze periode werken voor Het Fokker-orgel gecomponeerd.

Het Fokker-orgel is onlangs grondig gerenoveerd en gemoderniseerd door orgelbouwer Pels en Van Leeuwen uit Den Bosch. Naast het feit dat het instrument in oude luister is hersteld, is het tevens voorzien van zowel MIDI-in als MIDI-uit, waardoor het orgel ook door computers aangestuurd kan worden. Hierdoor zijn eindeloos veel nieuwe mogelijkheden ontstaan en is het Fokker-orgel klaar voor de toekomst.

Stichting Huygens-Fokker en het Muziekgebouw aan 't IJ hebben dit feestelijke inwijdingsconcert van het nieuwe Fokker-orgel samen georganiseerd om zo met u de terugkeer van het instrument in de muziekwereld te kunnen vieren. Na afloop van het concert heffen wij daarom graag met u het glas.

Financiële ondersteuning voor de restauratie van het Fokker-orgel is gegeven door het SNS Reaal Fonds, het Prins Bernhard Cultuurfonds en het Olga Heldring Fonds. Zonder deze ondersteuning was het niet mogelijk geweest dit bijzondere culturele erfgoed te restaureren.

SNS REAAL  **Fonds**

 **Prins Bernhard Cultuurfonds** geeft cultuur de kans

SERIE ORGELCONCERTEN SEIZOEN 2009-2010

In het seizoen 2009-2010 organiseert het Muziekgebouw aan 't IJ een serie van zes concerten met het Fokker-orgel. Zie voor meer informatie www.huygens-fokker.org en www.muziekgebouw.nl

zo 11 oktober 2009 / 11.00 uur

31-TOONS MUZIEK AAN 'T IJ

Organist Ere Lievonon, naast Joop van Goozen de nieuwe bespeler van het Fokker-orgel, zal tijdens dit concert fascinerende 31-toons muziek ten gehore brengen. Op het Fokker-orgel zullen nieuwe werken worden gespeeld, waaronder een compositie van Wim de Ruiter, en werken klinken van oude meesters van de middentoon-stemming, waaronder een stuk gecomponeerd door de beroemde Amsterdammer Jan Pieterszoon Sweelinck. Tevens zullen deze middag stukken uit het historische repertoire van het instrument klinken, van o.a. Hans Kox en Ivan Wyschnegradsky.

zo 22 november 2009 / 11.00 uur

DE VIJFDE TOON VAN CHRISTIAAN HUYGENS

In dit programma wordt, door middel van barokimprovisaties, onderzocht wat voor effect het bestaan van een dergelijk instrument als het Fokker-orgel zou hebben gehad op de muziek uit de tijd van Christiaan Huygens. Uit onderzoek is gebleken dat het gebruik van extra tonen/toetsen (om bij te kunnen stemmen) heeft geleid tot bizar gebruik van chromatische microtonen door enkele componisten uit de 17de eeuw. Aan barokensemble La Barca Leyden de taak de muziekgeschiedenis te herschrijven. Bezetting: Raymond Honing - traverso, Cees van der Poel - Fokker-orgel, Elske Tinbergen - barokcello.

zo 13 december 2009 / 11.00 uur

PIMP MY ORGAN!

Het Fokker-orgel zal tijdens dit concert bestuurd worden door laptops. Twee solisten, waaronder Jos Zwaanenburg, zullen met live-elektronica gaan werken. Verschillende componisten, waaronder Danny de Graan, zullen een compositie voor het via MIDI bestuurbare Fokker-orgel componeren. Tevens wordt er een compositie van Conlon Nancarrow ten gehore gebracht, mét elektronica en in een reinere stemming. Het Fokker-orgel zal, door middel van extra digitale registers en andere nieuwe elektronische mogelijkheden van dit vernieuwde akoestische 31-toons instrument, uitgebreid en opgepimpt worden met veel nieuwe klanken.

zo 21 februari 2010 / 11.00 uur

GUUS JANSSEN BEROERT HET FOKKER-ORGEL

Guus Janssen zal op verschillende microtonale instrumenten spelen, waaronder het Fokker-orgel (op zowel 12-toons als 31-toons klavieren) en de archifoon. Een bekende gast zal hem tijdens een aantal improvisaties muzikaal vergezellen. Tevens zal hij speciaal voor het Fokker-orgel enkele korte stukken en jazzthema's componeren. Guus Janssen zal tijdens dit concert de mogelijkheden van improvisatie met microtonaliteit onderzoeken. Als u wilt weten waar dit toe leidt, moet u zeker komen luisteren naar dit spannende en onvoorspelbare concert!

zo 21 maart 2010 / 11.00 uur

NIEUWE OOGST EN OUDE MEESTERS

Organist Joop van Goozen, sinds de jaren negentig specialist in de bespeling van het Fokker-orgel, zal tijdens dit concert een prachtige verzameling van zowel oude als nieuwe 31-toonsmuziek ten gehore brengen. Onder andere Peter Adriaansz en René Uijlenhoet zijn gevraagd een nieuw werk te componeren voor het Fokker-orgel. Naast oude meesters als Buxtehude zullen er ook beproefde stukken uit het vaste repertoire klinken van o.a. Peter Schat en Henk Badings. Joop van Goozen zal in dit concert tevens muzikaal vergezeld worden door een bijzondere gast.

zo 30 mei 2010 / 11.00 uur

MICROTONALITEITEN MET HET HUYGENS-FOKKER ENSEMBLE

Tijdens dit concert zal het Fokker-orgel een onderdeel zijn van een ensemble van zeven musici. Er zullen bestaande composities en wonderlijke arrangementen ten gehore gebracht worden, naast nieuw werk waarin gecomponeerde muziek regelmatig samengaat met geïmproviseerde muziek. De bezetting van het ensemble is Fokker-orgel, archifoon, masterkeyboards, 31-toonsgitaar, altviool, saxofon en dwarsfluit. Een ensemble rond het Fokker-orgel, met specialisten op het gebied van microtonale muziek, dat de grenzen van de kleurrijke 31-toonsstemming opzoekt.

Kaartverkoop en informatie

Piet Heinkade 1 | Amsterdam | www.muziekgebouw.nl

Kassa: T 020 - 788 2000 (ma t/m za: 12.00 - 19.00 uur)

Bestel nu uw serie voor het nieuwe seizoen - 2009-2010 via www.muziekgebouw.nl: 20-30% korting en de beste plaatsen.